Тыднёвік Магілёўскі

№ 5 (5)

18.04.97

РЭДАКТАРСКІЯ НАТАТКІ

Давайце паспрабуем жыць

Увесь мінулы тыдзень (зрэшты, як і папярэднія) мясцовае начальства займалася перажоўваннем і перакладам на свой узровень таго, што адбывалася з прэзідэнтам, побач з ім і вакол яго. Цяпер усё наша жыццё пабудавана і арганізавана менавіта так: важна не тое, што адбываецца ў прыватным жыцці або жыцці мясцова-грамадскім, а важна толькі тое, што робіцца на мінскім узроўні, а цяпер нават і ў самой "белакаменай".

Зайздрошчу пры гэтым сваім калегам з іншых мясцовых выданняў. Гартаю газеты і са здзіўленнем знаходжу ў іх тутэйшыя паведамленні. Адбылося пасяджэнне аблвыканкама. Прайшла нарада. Гарвыканкам прыняў рашэнне. Камітэт па сельскай гаспадарцы правёў пашыраную калегію. Аддзел цэн паведаміў. Моладзь з энтузіязмам адгукнулася. Алімпійскі чэмпіён з удзячнасцю прыняў. Працоўныя калектывы аднадушна падтрымалі... А я сустракаюся ў пад'ездзе ці ў двары з суседзямі, спатыкаюся з сябрамі, чую гаворкі ў чэргах і транспарце — і ніхто не падцвярджае і не абвяргае гэтыя паведамленні: а, няхай сабе!

Відаць таму, што ва ўсіх гэтых паведамленнях, а перш за ўсё ва ўсіх гэтых самых мерапрыемствах, адчуваецца не мясцовая самастойнасць, значнасць і неабходнасць, а дубліраванне мінскіх указанняў і мінскіх настрояў. Найбольш яскрава гэтая акалічнасць праявілася яшчэ падчас апошняга рэферэндума: прэзідэнт, як памятаеце, быў за 7-га лістапада, а Вярхоўны Савет — за 24-га. Аб першай даце прымаліся калектыўныя рэзалюцыі, начальнікі абумоўлівалі ў газетных артыкулах яе выключную "правільнасць", удзельнікі ўсебеларускага сходу прама патрабавалі ад прэзідэнта не адступаць... А ён "адступіў". І ўсё тыя ж самыя людзі, што стаялі за 7-га лістапада, з той жа гарачнасцю пачалі спасылацца на новую дату.

Так ва ўсім. Вось цяпер разгортваецца кампанія за правядзенне суботніка. Вядома, па ініцыятыве "шэрагу працоўных калектываў", не падтрымаць якую проста не мог прэм'ер-міністр. Падтрымаў яе, зразумела, не гатоўнасцю асабістага ўдзелу, а пастановай Кабінета. І машына закруцілася паўсямесна і ўсеахопна.

Няма, вядома, нічога дрэннага ў тым, што людзі прыбяруцца напачатку вясны ў сваіх гарадах і на рабочых месцах. Дрэннае ў тым, што ініцыятыва гэтая ўсё-такі не знізу, а зверху. Як і ўсё наша жыццё. А гэта не дадае не тое, што настрою, а наогул разбурае асобу, парушае яе ўнутраную гармонію, робіць чалавека вэрсіўна абыякавым. Калі ён не па сваіх перакананнях стаіць на тым ці іншым меркаванні, калі ён вымушаны (па слабасці, неразуменню або пад прымусам) падтрымліваць начальніцкую ці любую чужую лінію і час ад часу пераконвацца ў тым, што і яна не заўсёды "адзіна правільная" — тады рэакцыя спустошанага чалавека можа быць толькі адной: а пайшлі вы ўсе!

Можа і сапраўды так зробім? Будзем жыць. Будзем хадзіць на работу, тым больш калі за яе яшчэ плоцяць. Прыводзіць у парадак прыватны дачны палетак. Запрашаць добрых людзей у госці і самім прымаць запрашэнні. Наведваць тэатры і выставы. Бываць у цэрквах і касцёле. Чытаць кнігі.

Будзем берагчы сілы, духоўны спакой і здароўе. Назапашваць іх для прыняцця адзінага адказнага ў жыцці рашэння, якога ўсё-такі нам не пазбегнуць: **РАШЭННЯ БЫЦЬ ЛЮДЗЬМІ.** *Каб не ўдзельнічаць ў тым, што вымагае непрыстойнасці, хамства, несумленнасці, зайздрасці, хлусні. Пакінем уладу з яе нарадамі і калегіямі, палітычнымі і іншымі гульнямі ў спакоі. Аб'явім ёй маральны байкот.*

Хай яны самі сябе пераконваюць, самі сябе прызначаюць і здымаюць, самі сабе пярэчаць, самі аргументуюць і самі ад сказанага адмаўляюцца. А мы будзем жыць, пагадзіўшыся на гэты раз з прэзідэнтам: ВСЕНАРОДНОЕ ОБСУЖДЕНИЕ, ВСЕНАРОДНАЯ ВОЛЯ — ВСЕ ЭТО НОНСЕНС. *Вось няхай і абыходзіцца без нас. І ён, і ягоная каманда, і ягоныя дэпутацкія палаты, і ягоныя вертыкалі, і ягоныя палітычныя партыі і рухі. Усе яны.*

А мы будзем жыць. І думаць. І назапашваць сілы і дух. Яны нам яшчэ спатрэбяцца. Для цяжкай працы ў сваім Доме, калі ўсё сённяшняе пройдзе як кашмарны сон. Абавязкова пройдзе. Не само па сабе, вядома — з нашай дапамогай. У тым ліку і з дапамогай няўдзелу ў тым, што варожае нашай дзяржаве. А прыйдзецца за гэта пастаяць — пастаім. Хвароба не жыве і не развіваецца там, дзе для яе няма спрыяльных умоваў.

Будзем жыць.

Генадзь СУДНІК.

Не пагаснуць зоркі
ў небе,
Пакуль неба будзе,
Не загіне край наш
родны,
Пакуль будуць людзі.
Ночка цёмная
на сьвеце
Вечна не начуе,
Зерне, кінутае ў ніву,
Ўсходзе ды красуе.
Беларускаю рукою
Сьветлай праўды сіла
Славу лепшую напіша
Беларусі мілай.
Зацьвіце наш край,
як сонца
Пасля непагоды,
Ў роўнай волі,
ў роўным стане
Між усіх народаў.

Я.КУПАЛА.



Вялікі дзякуй, сябры!

Сёння мы аддаем сваю трэццюю старонку цалкам пісьмам чытачоў, якія прыйшлі да нас за апошнія два тыдні. Мы рады, што людзі заўважылі новую газету і даверылі ёй свае думкі. Сказаць шчыра, мы думалі, што гэта адбудзецца значна пазней. Тым прыемней такая памылка ў прагнозах. І надалей мы абяцаем, што наша газета будзе вашай трыбунай: пішыце нам, званіце, дзяліцеся тым, што хвалюе, прапануйце свае тэмы. Іншай мы сабе газету і не ўяўляем.

Дзякуй.

Рэдакцыя Тыднёвіка.

Памятнае гашэнне паштовых канвертаў і марак спецыяльнай Магілёўскай пячаткай

23 красавіка б.г. Магілёўскае таварыства філатэлістаў праводзіць памятнае гашэнне марак і канвертаў спецыяльнай пячаткай з нагоды 420-годдзя надання Магілёву Магдэбургскага права.

Акцыя пройдзе ў офісе філатэлістаў па вул. Ленінскай, 68, кв. 36-а (цокальны паверх) з 18 да 19 гадзін. Філатэлісты адначасова з запрашэннем магіляўчан і гасцей горада на памятнае гашэнне выказваюць шчырую падзяку гарадской Асацыяцыі "КОЛА СЯБРОЎ" за ідэйную і матэрыяльную падтрымку мерапрыемства. Акцыя мае стацца святам і значнай падзеяй. Гістарычнае апраўданне мерапрыемства мы папрасілі пракаментаваць гісторыка Ігара Марзалюка.

28 студзеня 1577 г. у гісторыі Магілёва адбылася адна з важнейшых падзей у яго сярэднявечнай гісторыі, якая станоўча паўплывала на ўсе бакі гарадскога жыцця — культуру, сацыяльны статус, эканоміку. У гэты дзень Вялікім князем Беларуска-Літоўскай дзяржавы і Каралём польскім Стэфанам Баторыем гораду было дадзена Магдэбургскае права.

Гэтае права было правам на самакіраванне. Яно давала магчымасць гараджанам на поўныя грудзі ўдыхнуць паветра свабоды. Магілёўцы вызваляліся ад падсуднасці каралеўскіх чыноўнікаў і феадальнага свавольства. Караць іх за злачынствы, прыцягваць да іншай адказнасці мог толькі свой гарадскі суд. Ад гэтага дня гараджане самі кіравалі сабой —улада ў горадзе перайшла да органаў самакіравання — рады (магістрата), якая складалася з бурмістраў, радцаў, лаўнікаў і іншых "асоб урадавых". На чале рады быў войт, якому падпарадкоўваліся ўсе мяшчане Магілёва. Акрамя рады існаваў і кантрольна-дарадчы орган, які складаўся з 12 чалавек "паспалітых". Яны сачылі за правільным скарыстаннем грашовых сродкаў, удзельнічалі ў вырашэнні ўсіх пытанняў гарадскога жыцця. Гэтыя людзі былі выбарнымі. Штогод адбывалася замена магістрата са справаздачай перад яго новым складам. Штотыдзень, па чацвяргах, у будынку магілёўскай Ратушы (якую "ўдзячныя" нашчадкі ўзарвалі ў 1957 г.) у 6 гадзін вечара пачыналася пасяджэнне магістрата. Аб гэтым апавяшчаў меладычны ратушны звон...

У мінулую нядзелю ў Менску адбыўся Сойм БНФ. Мы знаёмім вас з заявай, якую ён прыняў у сувязі з нядаўнім тэлешоў.

Чарговая хлусня рэжыму

Заява Сойму Беларускага Народнага Фронту

Міністэрства замежных справаў Беларусі распаўсюдзіла інфармацыю аб нібыта пачатку "дыялёгу" паміж Лукашэнкам і БНФ. Інфармацыя грунтавалася на факце ўдзелу аднаго з кіраўнікоў БНФ Ю.Хадыкі ў тэлевізійных дэбатах з Лукашэнкам.

У зьвязку з гэтым Сойм Беларускага Народнага Фронту заяўляе, што ня бачыць падставаў мяняць сваё стаўленьне да лукашэнкаўскага рэжыму, які быў і застаецца рэпрэсіўным, антыдэмакратычным і антыдзяржаўным. У Беларусі ёсьць палітычныя зьняволеныя, тут душыцца свабода слова і дэманстрацыяў, апазыцыя ня мае рэальнага доступу да зманапалізаваных дзяржаваю СМІ. Рэжым карыстаецца поўнай падтрымкай Крамля і сыстэматычна нішчыць саму беларускую незалежную дзяржаўнасьць. Беларускі Народны Фронт лічыць сваёй галоўнай палітычнай задачай вызваленьне Беларусі ад антыдэмакратычнага лукашэнкаўскага рэжыму.

13 красавіка 1997 г.
г. Менск.

Беларуская служба Радыё СВАБОДА

Новыя хвалі. Пастаянны час. Нязменная Свабода

ЧАС	KHZ	ХВАЛІ
18.00-19-30	6105 7295 11725	49 41 19
22-00-23-30	6105 7295 9750	49 41 31
06-00-07.00	6065 7295 9750	49 41 31

Паштовы АДРАС:220005.Мінск-5 п/с III Заставайцеся са СВАБОДАЙ

С саблей против танка не ходят

Юрий Алексеевич Подольский —юридически грамотный президент Могилёвского Союза предпринимателей, один из немногих, кто всюду и всегда ратовал за цивилизованные рыночные отношения. Из-за чего периодически подвергался негативному воздействию.

В свое время голосовал за Союз республик, потом сделал ставку на первого нашего президента, теперь в этом открыто раскаивается, что достойно уважения. Неравнодушие, переоценка ценностей в каждой строке его рассуждений. Вот они.

О ПЕРЕМЕНЕ КОНЦЕПЦИИ

Три года назад концепция России была такова: мы согласны со всеми объединяться, но сначала поднимите свои экономики, создайте нормальные цивилизованные государства, и мы пойдем путем Европы. Лет за 50, а может быть и за 30 что-нибудь цивилизованное создадим.

Россия и Беларусь расходились все дальше и дальше. В России создавались акционерные общества, проходила приватизация, демократизировалось общество. У нас наоборот. Сегодня мы два совершенно разных государства.



ЗНАЧИТ КОМУ-ТО НУЖНО

Сейчас началась почти история — давайте брататься. Точно такая же история была, когда мы стали независимыми. Причем, кричали те же самые люди. Много разговоров о том, что мы сборочный цех бывшего Союза, и как только объединимся, заводы начнут работать. Кто им сейчас мешает? А предприятия стоят, потому что они технологически отсталые. И продукция наша неконкурентная, несовременная в таких гигантских количествах никому не нужна. С этой точки зрения Беларусь на успех объединения может не рассчитывать. От реформ никуда не уйти. Но почему их должны у нас проводить россияне, а не мы сами?!

Далее. Статистика наша все время обманывает. Еще Бисмарк говорил, что есть ложь простая, ложь огромная и есть статистика. Что значит увеличить объем производства в соответствии с указаниями президента? При этом люди не получают зарплаты, а предприятия —денег. Денег не хватает даже на воспроизводство сырьевых запасов. Если мы даже и объединимся, то это не повлияет ни на поставки сырья, ни на оплату труда. Поскольку надеяться на внутренние инвестиции не приходится, остается ждать внешних. Но с внешними проблема. Мы так себя вели в последние годы, что от нас все отвернулись. Пока поддерживает Россия. Но в едином союзе она у себя в Хабаровском крае не отключит теплоэнергию в пользу Беларуси. Мы сейчас ее получаем именно потому, что мы отдельное государство.

Теперь что касается банков. Наши банки по сравнению с российскими —это мелкие конторы. Как мы сможем с ними дружить? Они нам что, деньги свои подарят? Да, можно и нужно предприятия акционировать, создавать свободу перемещения капитала, товаров и труда, но для этого вовсе не нужно объединяться. Вы обратили внимание, как 2 апреля происходили события в Минске? Пенсионеры собрались на митинг за интеграцию, молодежь — против. Контрастней не придумаешь. Молодежь боится этой интеграции. Слишком Беларусь отстала от России, слишком она регрессировала. Интегрироваться сейчас с Россией — все равно, что проситься в танковый полк, имея при себе саблю.

Ельцин при подписании последних документов заявил: "Мы не будем отступать назад, чтобы идти вровень с нашим союзником". Значит нас два с половиной года вели не в ту сторону? Значит завели республику в тупик? И теперь надо менять курс на все 180 градусов? По отношению к электорату, который убеждали, что все идет правильно, это просто аморально. И сделаем еще один вывод: цель договора вовсе не в братских чувствах, а в том, чтобы переложить тяготы реформ на соседнее плечо, уйти от ответственности, а самим еще и поруководить в России.

Ну, а мы России зачем? Ей нужно геополитическое пространство, открытая и бесплатная дверь на Запад. Ей нужны наши лучшие предприятия — примерно всего 25. А мы с вами бесплатное к этому приложение. Не очень нужное, хлопотное — но 10 млн. для гигантской России не такой уж страшный довесок к собственным нищим.

НЕСКОЛЬКО СЛОВ О НАРОДЕ

Суть народа заключается как раз в его меньшинстве. Большинство ничего собой не представляет и вот почему. Что нужно простому рабочему? Спецодежда, станок, мыло, зарплата, продукты в магазине. Кто это должен дать? Электроэнергию — энергетики, исправный станок — механики... А вот это как раз люди образованные. Это тот интеллект нации, который и находится в меньшинстве. Если эта элита ничего не будет делать или делать плохо, то и сам рабочий ничего не сделает. Это попробовали уже, начиная с 17-го года и до краха системы в 85-м. Если мы будем, как это сегодня и происходит, все время аппелировать только к "простому человеку", ничего хорошего не будет, а о народе сложится довольно мрачное представление.

О ЛИДЕРАХ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛАХ

Основная беда Лукашенко в том, что он проводит политику, направленную против интеллектуальной элиты. В итоге наше правительство и руководство на местах по уровню интеллекта требованиям современности не отвечает. Яркие, грамотные, интересные люди были изгнаны или сами ушли подальше от такой власти. Вот мы и видим сейчас результат. Но не все из способных людей "нырнули" в бизнес. Действует организованная, казалось бы, оппозиция. Но ей мешают разнобой, личные амбиции, личные же, а не общественные обиды на президента. Лидера у нее нет. По яркости президенту мог бы противостоять, на мой взгляд, только Позняк. Он безусловно сильный и умный человек, природно одаренный политик. Но Лукашенко более приемлем для широких масс. А лозунги Позняка в массы не проникли. Большинство воспринимает его так, как это навязано телевидением. Последнее время у меня все чаще возникают сомнения: а способна ли Беларусь вообще дать сама для себя адекватного лидера? Это, пожалуй единственный пункт, по которому нам выгоден союз с Россией: там интеллектуалы есть, может они с нами поделятся.

Хочется, чтобы люди поняли, что интеграция, в том виде, в котором проводится сейчас — это не более, чем политический фарс, и не тешили себя напрасными иллюзиями. Малое государство в период экономической разрухи и смены общественных ориентиров поднять намного легче, чем большое (Латвия, Чехия, Эстония, Словакия и т.д.). Россия еще не поднялась, а только приподнимается. Рано к ней присоединяться. Но мы, вместо работы над своим экономическим кризисом, занимаемся идеологией. Поэтому у нас до сих пор нет ни одного серьезного решения в области рыночной экономики, свободы собственности и предпринимательства, прав человека, развития науки и т.д. Я не против интеграции, но на другом уровне и на других условиях. А если невооруженным глазом видно, что из этой семьи ничего не получится, зачем же идти в загс? Чтобы потом мучиться и все равно разойтись?

АПОФЕОЗ ПЕССИМИЗМА

Человечество устроено так, что все время приспосабливается и выживает. Самый уникальный опыт на выживание был поставлен в СССР и длился почти 80 лет. Сейчас этот опыт продолжает Беларусь. Мы остановились в своем развитии и перспективы никакой не предвидится. Можно только надеяться на чудо. Мы добили страну. Нет ни политических талантов, ни экономических гениев, ни выдающихся администраторов. Страна умерла.

Глаза на происходящее собеседник раскрывал САШЕ ГЖЕЛЬСКОЙ.

Сярод шматтысячнай аўдыторыі апошняга БТ-эшнага шоў былі двое, хто глядзеў перадачу па рэдакцыйнаму даручэнню.

Друкуем іх уражанні.

Апошні раз я спухаў Лукашэнку па тэлебачанні амаль тры "гады таму. Выступаў ён тады на магілёўскім прадпрыемстве "Хімвалакно", праз невялікі час пасля перамогі на выбарах. Прэзідэнт краіны "тонка", як налэўна, здавалася яму, пагражаў усяму прысутнаму мясцоваму начальству, якое, на ягоную думку (ці дакладней — як вынікала з паведамленняў "шасцёрак"), галасавала за Кебіча. Ён нават параіў такім кіраўнікам самім "пакаяцца", тым больш, што ў іх быў "добры прыклад" — сам "галава" вобласці спадар М.Грынёў.

Я — адзін са сведкаў таго, мабыць, першага "бэнефісу" А.Р. на новай пасадзе. У ім пераважалі абразы і паўкрымінальная рыторыка. Для мяне, дарэчы, стала відавочным, што гэтыя чалавек увесь адпушчаны яму для кіравання час выкарыстае для "сведения счетов" на ўзроўні базарнай цёткі. Гэтыя якасці былі відавочныя — і ў пераносным, і ў прамым (тэлебачанне!) сэнсе.

Можа, у гэта і цяжка паверыць, але больш я ніводнага разу не слухаў яго і не глядзеў. Інфармацыю пра падзеі ў краіне атрымліваў, скарыстоўваючы ўсе даступныя крыніцы, акрамя афіцыйных. І вось, 10 красавіка, мяне "ласкава" запрасілі на чарговае "шоў". Прызнаюся шчыра, — калі б не заўважыў сярод прысутных у студыі Ю.Хадыку, — адразу б сыйшоў з пакою. Але пытанне: а што ён-та там робіць — прымусіла дачакацца ягоных слоў і паслухаць адказ А.Р.

Што я магу сказаць на гэты конт? Пра змест і тон прамовы Ю.Хадыкі казаць няма чаго. Бедны прафесар публічна "падставіў" аўтарытэт усяго Народнага Фронту, "купіўшыся" на стары дыктатарскі "фортель" аб "цывілізаванай дыскусіі". Яго лепшыя якасці, як публічнага палітыка, а найперш — чалавека, спрацавалі хутчэй наадварот: у вачах не тольк і "электарату", але і тых, хто не вызначыўся ў сваіх сымпатыях, Хадыка, безумоўна, пацярпеў паразу. Зазначу — ён асабіста, але не Фронт. Што ж да "астраслова" А.Р., дык за час, які мінуў з таго выступу, аб якім я казаў вышэй, зменаў у аблічны, паводзінах і сэнсе разважанняў прэзідэнта — аніякіх. Я мушу падцвердзіць свой колішні "дыягназ" гледача і грамадзяніна: разборка са ўсімі намі працягваецца.

І таксама нагадаў мне прэзідэнт пра свой сапраўдны талент, мажліва, адзіны, але — бясспрэчны: здольнасць рабіць прысутных сваімі саўдзельнікамі. Аднак не магу даць імя пачуццю, з якім глядзеў на рагочачыя твары "аглядальнікаў" нашага жыцця...

П.СТАНЧЫК.

Два спатканні з тэлеэкранам

Беларускае тэлебачанне з часы прэзідэнцтва Лукашэнкі стала бясконцай перадачай пад назвай И ЭТО ВСЕ О НЕМ. Цяжка ўзгадаць дні, калі б на экране БТ не з'яўляўся "всенародно избранный". Яшчэ не паспеў народ засвоіць тэзісы рэспубліканскай селектарнай нарады, як у мінулы чацвер вымушаны быў зноўку глядзець, на гэты раз па ўсіх каналах, больш чым трохгадзіннае прадстаўленне з удзелам "вождя всех славянских народов". Давялося і мне падначаліцца прымусу, хоць увесь час і цюкнула на самаадчуванне абстаноўка: празмерна пышная, з велізарным, не па маштабу студыі, чырвона-зялёным палотнішчам за спіной прэзідэнта і пастаментам для герба. Недзе гэта ўжо бачылася, ці не ў кінахранікальных кадрах Нямеччыны 30-х гадоў? У студыі на гэты раз Лукашэнка быў не адзін. На перадачу былі запрошаны прадстаўнікі апазіцыйных партый, прафсаюзаў, "нячэсныя" журналісты.

Некаторыя мае сябры кажуць, што дарэмна ў гэтым тэле-шоў прыняў удзел Юры Хадыка. Я гэтую ацэнку не падзяляю. З усёй тамтэйшай аўдыторыі ён быў адным з нямногіх, хто трымаўся інтэлігентна і годна. Нават, на мой погляд, старшыня партыі працы А.Бухвостаў пахіснуўся і паддаўся на ліслівы тон. Ды і як утрымацца, калі сам прэзідэнт пахваліў рабочых: мірна пагаварылі і разышліся. Не тое, што гэты Народны Фронт: ідуць, куды іх не просяць і патрабуюць не зарплаты, а змены рэжыму.

А наогул чарговае прэзідэнцка-тэлевізійнае прадстаўленне пакінула цяжкае ўражанне. Як хутка многія ў краіне вярнуліся да стылю жыцця, ад якога толькі пачалі, здаецца, пазбаўляцца: думаем адно, гаворым другое, робім трэцяе... Пасля тэле-прэсканферэнцыі на ўспамін усё прыходзілі персанажы булгакаўскага "Собачьего сердца", а краіна навокал падавалася палатай N 6.

Юрась ПІВУНОЎ.

Жыццё па дэкрэту

Старшыня Магілёўскай гарадской арганізацыі БНФ Уладзімір Цурпанаў у аўторак быў пакараны суддзёй Цэнтральнага райсуда Магілёва Л.Гурынавай трыма мільёнамі штрафу за арганізацыю і ўдзел у магілёўскіх акцыях пратэсту 15 і 23 сакавіка.

Цікава, што пратаколы на аштрафаванага былі складзены не на месцы дзеянняў або адразу пасля іх, а ўсяго за некалькі дзён да суда. У.Цурпанаў не сумняваецца, што прычына такога запозненага рэагавання на падзеі ўжо месячнай даўнасці — гэта спроба запалохаць мясцовых дэмакратаў напярэдадні чарговага ўсплеску палітычнага супрацьстаяння.

Днямі невядомыя абмалявалі горад Крычаў антыпрэзідэнцкімі лозунгамі, а ў ноч з аўторка на сераду ў Магілёве з'явіліся ўлёткі і насценныя надпісы з негатыўнай ацэнкай прэзідэнта "як палітыка і чалавека".

На 21 красавіка, на 12 гадзін, ля ГУМа, бэнэфаўцы заявілі ў гарвыканкам аб правядзенні антыфашысцкага і антытаталітарнага пікету, прысвечанага дням нараджэння Леніна і Гітлера. А 26 красавіка ўсе апазіцыйныя сілы абласнога цэнтра правядуць маніфестацыю "Чарнобыльскі Шлях —97". Летась такая акцыя скончылася мірна. Але тады яшчэ не было сумна вядомага дэкрэта № 5.

СЫМОН ГЛАЗШТЭЙН.

У абарону мовы

Грамадскі Камітэт абароны беларускай мовы звярнуўся да шэрагу еўрапейскіх арганізацый з лістом "Аб стане беларускай нацыянальнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь". З гэтага вялікага і грунтоўнага дакумента вынікае, што за гады кіравання дзяржавай Лукашэнкам родная мова знікае з навучальных праграм недапушчальным тэмпамі. У нашай, напрыклад, вобласці ў 1993-1994 г.г. у першых беларускамоўных класах навучалася 72,8 працэнта ад усіх першакласнікаў. У бягучым навучальным годзе колькасць такіх дзетак склала толькі 23 працэнты.

"Праца робіць чалавека свабодным". Нават, калі ён на пенсіі...

Заклікаюць жанчыны

Беларускія жаночыя арганізацыі распачалі збор подпісаў супраць падпісання саюзнага дагавору аб аб'яднанні Расіі і Беларусі. У заяве з гэтай нагоды падкрэсліваецца, што "Лукашэнка не выканаў ніводнага свайго абяцання, акрамя здачы суверэнітэта Беларусі. Ён перштварыў краіну ў бальшавіцкі запаведнік, давёў яе да поўнай міжнароднай ізаляцыі. У сённяшняга кіраўніцтва на чале з Лукашэнкам няма здольнасцей для выратавання нацыянальнай эканомікі, няма сацыяльнай палітыкі, накіраванай на паляпшэнне жыцця насельніцтва. Мы жадаем сябраваць і жыць у міры з усімі сваімі суседзямі, але разам з нашымі дзецьмі мы будзем абараняць незалежнасць сваёй Бацькаўшчыны". Камітэт жаночых арганізацый збірае подпісы пісьмова і па тэлефоне ў Мінску: 27-04-54.



Чорнае аб'яўлена белым

2500 га земляў, радыяцыйнае забруджанне якіх складае ад 5 да 30 кюры на кв.км., вяртаюць у гаспадарчае карыстанне ў Краснапольскім раёне.

Гэта пачатак "новай палітыкі" дзяржавы да месцаў, якія пацярпелі ад выбуху на Чарнобыльскай АЭС. На "чыстых" землях будуць вырошчваць ячмень, авёс, люпін, маслічную рэдзьку. Яны пойдуць на корм жывёле. Жывёла будзе адпраўлена на мясакамбінат. З мясакамбіната прадукцыя патрапіць у гандаль. Адтуль — на нашыя харчовыя сталы...



Переедем ли в свой дом?

Очередной интеграционный прорыв в направлении братания и полной союзофикации двух славянских народов должен завершиться 15 мая. Будет праздник. Ко всем нашим 7-ым ноября, 23-им февраля, 1-ым мая, "дням единения" добавятся день союза, а там глядишь, и день защиты от НАТО. Иногда слышу: во новая власть дает! Новая? Возьмите телефонный справочник обкома за 1985 год и сегодняшний справочник облисполкома. Кто жив из прежних фамилий и не на пенсии, тот все и руководит, заботится о нашем благосостоянии. Никакие всенародные выборы, референдумы, социологические опросы не берут его, нашего чиновника —многоцветного, экологически, экономически и политически морально устойчивого. Быть при власти — вот и все его дела. И верно служить тому, кто на самом верху — Брежневу, Андропову, Черненко, Горбачеву, Лукашенко — это не важно.

Главное — не перепутать их с народом. Тем более, что народ терпеливо ждет, надеется на героя. Вот выбрал очередного — и ждет, что когда перестанут ему "мешать", он всех и накормит, и оденет, и спать уложит. А что еще надо?

Свободы? Упаси господи от этой анархии. Земли? На ней лишь горбатым станешь. Работы? От нее кони дохнут. Мы и так потихоньку, чего не хватает — украдем, унесем, вывезем. Пусть бы только зарплату, хоть и небольшую, вовремя платили, да дубинкой по спине били не сильно. Главное, как говорится, лишь бы не было войны!

И ничего, что за 3 года в 2,5 раза жить хуже стали. Мы потерпим, зато может детям жизнь нормальная достанется. Позвольте спросить: на какой основе она будет для них лучше, на каком фундаменте произрастет? Нет ответа.

"Не родись красивой, а родись счастливой!" Сегодня в Беларуси из этой поговорки абсолютно верная первая ее часть: не родись. Но, чтобы люди рождались, росли и родную землю богаче делали, мы сегодня обязаны сами строить родной дом, а не рваться вслед за предводителем в коммуналку. Тем более, что у него-то самого особняки и резиденции. Коммуналку он предлагает нам.

Тимур НЕЛЕНИН.

Мы арганізуемся самі

Прывітанне ўсім супрацоўнікам газеты "Тыднёвік Магілёўскі". Я вельмі ўдзячны вам за тое, што ў нашым горадзе з'явілася-такі дэмакратычнае выданне. Думаю, што газета знойдзе свайго чытача і будзе карыстацца вялікай папулярнасцю. Галоўнае — каб дзяржаўная ўлада не лезла да яе. Выхад першага нумара газеты ўжо ўспрыняўся ёю ў штыкі. Але ж я веру, што здаровы сэнс возьме верх, і мы, чытачы, будзем мець магчымасць раз у тыдзень атрымоўваць свежы нумар "Тыднёвіка".

Мне вельмі хацелася б, каб на старонках "Тыднёвіка" з'яўляліся лісты чытачоў, якія выказвалі б свае меркаванні і адносіны да сучасных беларускіх праблем. Мяне, напрыклад, вельмі хвалюе пытанне аб стварэнні на Беларусі арганізацыі БПСМ. На маю думку, гэта фашысцкае аб'яднанне, якое мае на мэце знішчэнне асобы маладога чалавека ў нашай краіне.

Падзеі апошніх тыдняў паказваюць, аднак, што наша моладзь — не з баязліўцаў. Мы самі арганізуемся, калі гэта будзе неабходна. Для Радзімы, а не для служэння чарговаму правадыру.

Юрась ДЗЕГЦЯРОЎ, 25 год, г. Магілёў.

Неубедительно и опасно

Я обычный человек. До недавнего времени особо политикой не увлекался. Ярым оппозиционером себя не считаю. Но события последнего времени — интеграция и все, что вокруг нее происходит, заставили меня подумать о многом. Сам я наполовину русский и, к сожалению, белорусским языком владею средне. Но, несмотря на мое происхождение, у меня возникает много вопросов по поводу предстоящего "объединения". Я хотел, чтобы читатели "Тыднёвіка" также подумали над ними. После раздумий и сомнений я пришел к выводу — нынешняя интеграция явно "притянута за уши".

Никаких реальных доказательств того, что нам на самом деле необходимо объединяться с Россией — нет. Все основывается на неком "братстве", "дружбе" и "общих корнях". Но ведь всем известно, что Беларусь попала в состав России лишь 200 лет назад. Причем сделано это было при помощи военной силы. И так понравилось белорусам "воссоединение", что за 70 лет после него произошло три восстания — в 1795, 1831 и 1863 г.г. Один только царь Алексей Михайлович Тишайший (!) уничтожил половину населения Беларуси. А в восточных землях, где живем мы с вами, погибло 80% (!) всего населения. Вот это братство...

В советское время "старший брат" 8 раз (!) делил территорию Беларуси, раздавая щедрые подарки соседям (Белосток, Вильня, Смоленщина).

...Короче, с историческим обоснованием необходимости объединения ничего не выходит. Давайте посмотрим на экономику. Оказывается, что имеются две нищие страны, где не хватает денег буквально на все, но как только они объединятся — так деньги сразу и появятся! Откуда? Неважно, появятся и все тут! К чему приводит объединение нищих, мы можем видеть на примере колхозов. Как только бедняков собрали " в кучу", в стране сразу стало нечего есть! Так неужели снова следует наступать на те же грабли?

Про экономическую ситуацию в нашей стране знает каждый. Мы ощущаем ее, как говорится, на своей шкуре. Посмотрим, что же делается в России. Может она является экономически развитой страной, использующей в производстве передовые технологии? Нет. Там, как и у нас, магазины завалены импортной продукцией, что объективно свидетельствует о слабости своей экономики. В России людям не платят заработанные деньги, а если и платят, то с многомесячными задержками. Предприятия не расплачиваются друг с другом.

А наши руководители говорят, что с белорусскими заводами россияне будут расплачиваться. Наверное, потому-то россияне и не платят друг другу денег, что ждут когда присоединятся белорусы, чтобы эти деньги отдать нам.

У нас, конечно, положение не намного лучше, но об этом официальная пропаганда просто не говорит, создавая видимость некой "стабильности". Так неужели нам своего... не хватает и хочется побарахтаться и в соседском?

Зато существует пример Чехии и Словакии. Пример цивилизованного "развода" этих стран говорит о том, что для улучшения жизни людей требуется не "объединение", а соответствующие знания и умение руководителей страны. Два государства, в прошлом составляющие ЧССР, сейчас безо всяких союзов-сообществ добиваются заметных успехов в экономике, уровень жизни их народов (тоже, кстати, славянских) постоянно повышается. Но такие очевидные факты наши интеграторы почему-то не замечают.

В конце своего письма хотелось бы пожелать народам России всяческих успехов в деле борьбы с преступностью и коррупцией, в деле улучшения своей жизни. А народу Беларуси — прежде всего думать, а не слепо верить всему тому, что выплескивается с экрана белорусского ТВ, и радиоэфира, и страниц государственных газет.

В.МАРЧЕНКО.

РОЗУМ І ВЕРА

Чалавек на шляху Божым

Шаснаццаць год таму на фізмаце педагагічнага інстытута з'явіўся прафесар Г.Скобелеў. Пераехаў з Херсона ўжо на 61-м годзе жыцця.

Злыя языкі перашэптваліся: маўляў, кінуў кватэру ў Херсоне дзецям, а тут атрымае кватэру і пойдзе на пенсію. Можа, зважаючы на гэта, і не выдзялялі яму доўга кватэры. Чалавек, добра вядомы ў міжнародных адукацыйных колах, бо каля дзесяці гадоў дапамагаў уздымаць матэматычную адукацыю ў краінах Афрыкі і Азіі па лініі ЮНЕСКА, тры гады жыў у студэнцкім інтэрнаце без бытавых зручнасцяў. Тым не менш, пасля атрымання кватэры не кінуў працаваць, не пайшоў на пенсію. Даволі хутка сваёй дзейнасцю —лекцыямі ў студэнцкіх аўдыторыях, выступленнямі перад настаўнікамі, сваімі кнігамі і брашурамі —заслужыў аўтарытэт і павагу як у студэнтаў і калег па кафедры, па факультэту, так і ў школьных настаўнікаў.

З 1990 года фізіка-матэматычны факультэт пачаў паступова пераход на беларускую мову выкладання. Зразумела, што працэс гэты (які і цяпер працягваецца) не меў ніякай жорсткасці, за выкладчыкамі захоўвалася права выбару мовы выкладання, а для выкладчыкаў ва ўзросце наогул такой і задачы не ставілася, каб пераходзіць на беларускую мову. Тым не менш, Генадзь Мікітавіч адным з першых уключыўся ў гэты працэс. Яму, чалавеку, які акрамя ўкраінскай і расійскай моў добра валодае нямецкай, англійскай і французскай, спатрэбілася каля двух гадоў для засваення беларускай мовы на такім узроўні, каб чытаць на гэтай мове лекцыі па методыцы выкладання матэматыкі.

Цікавае пытанне: навошта яму гэта трэба? Ніхто не збіраўся навязваць яму такую дакуку. І ён мог бы, каб здароўе дазволіла, і да ста гадоў чытаць лекцыі на расійскай мове, бо выкладчыкамі такога ўзроўню інстытуты не раскідаюцца. Тым не менш, абцяжарыў сябе сам. Навошта?

Мусіць, растлумачыць гэта можна тым, што чалавек вырашыў унесці свой пасільны ўклад у тую справу, якую ён палічыў разумнай і патрэбнай. Гэта як бы парыў дабрачыннасці, дабрачыннасці нематэрыяльнай, але тым і даражэйшай, бо заклікаць сябе да працяглай работы (тым больш, работы душы) нашмат цяжэй, чым выкінуць з сваёй магалейкі малую ці вялікую суму грошай.

Пра грошы тут можна было б і не гаварыць, але для паўнаты карціны хай будзе: Генадзь Мікітавіч, уступіўшы ў Таварыства беларускай мовы, дапамагаў Таварыству і сваімі складкамі.

На жаль, цяжкая хвароба прымусіла Генадзя Мікітавіча ўжо на восьмым дзесятку жыцця пакінуць працу ў інстытуце. Цяпер ён дома, змагаецца з хваробай сам, адмаўляючыся ад дапамогі.

Зрэдку наведваючы яго і размаўляючы аб тым, аб сім, я даведаўся нечаканае: Генадзь Мікітавіч не ўступаў у кампартыю, бо быў веруючым.

— І з якога часу вы хрысціянін?

— З дзяцінства. У майго бацькі была багатая бібліятэчка, і я з маленства чытаў цудоўныя кнігі. Была там і Біблія. Так што я прыйшоў да веры сам.

— Як жа вас выпусцілі працаваць за мяжу?

— А я нікому не казаў пра сваю рэлігійнасць.

— Але ж беспартыйных туды імкнуліся не пускаць.

— Мне гэта неяк не перашкодзіла.

Не перашкодзіла, бо, відаць, прафесійныя якасці беспартыйнага пасланніка прымусілі выпускальнікаў "паступіцца прынцыпамі". І Генадзь Мікітавіч паехаў ствараць сістэму матэматычнай адукацыі ў Афганістан (яшчэ да той недарэчнай вайны), у краіну, дзе не было ні праграм, ні падручнікаў, ні падрыхтаваных настаўнікаў, і амаль не было школ. "Школай" служыла дрэва, у цяню якога садзіўся настаўнік, а вакол яго вучні. Настаўнік чытаў Каран, а вучні хорам паўтаралі пачутыя словы і сказы. Усе іншыя ўрокі (і ўрокі матэматыкі) былі падобнымі на ўрокі вывучэння Карана.

Ад гутаркі з гэтым чалавекам заўсёды застаецца чыстае і цёплае ўражанне. Ужо па дарозе дадому мне ўспамінаецца даўняе пасяджэнне кафедры, на якім у мой бок былі выказаны з боку кіраўніцтва несправядлівыя абвінавачванні ў даволі эмацыянальнай форме. Генадзь Мікітавіч (тады яшчэ навічок на кафедры) быў адзіным, хто выступіў у маю абарону і таксама эмацыянальна. Калі пазней я падышоў да яго выказаць сваю ўдзячнасць, ён адрэагаваў энергічна: "Не трэба мне ваша ўдзячнасць. Я абараняў не вас, вас я амаль не ведаю. Я абараняў справядлівасць".

Чаму мне так яскрава помніцца гэты выпадак? Вось, здаецца, зусім нармальныя паводзіны зусім нармальнага чалавека. Але ж якая рэдкасць сёння гэтая норма! Што здарылася? Чаму нармальнае пачынае нас здзіўляць як нешта выключнае? Дзе яе шукаць, тую норму?

Можа, знойдзем адказ у Біблії, як яе разумее чалавек, што чытаў яе чыстым дзіцячым сэрцам.

М.БУЛАВАЦКІ.

Адкуль у Божым свеце зло?

У наш няпросты, неспакойны час людзі часта задаюць пытанні: Калі Бог справядлівы і поўны любові да людзей, то чаму вакол нас шмат пакутаў і гора? Чаму наш свет напоўнены гвалтам, войнамі, нянавісцю, голадам і хваробамі? Чаму распадаюцца сем'і і пашыраецца распуста? Чаму хлусня апляла ўвесь свет? Усе гэтыя пытанні можна замяніць адным: чаму існуе зло? Адказ на яго пашукаем у Бібліі.

Да стварэння Сусвету Бог стварыў свет духоўны — анёлаў, якія любілі Бога і адзін аднаго, але ў любові сваёй, у сваіх памкненнях і дзеяннях яны былі свабоднымі, як і сам Бог. Адзін з самых набліжаных да Бога анёлаў, Люцыфер, заганарыўся, палічыў сябе роўным Богу і перастаў яго слухацца. Бог увасабляе Любоў, а Люцыфер, стаўшы праціўнікам Бога, сатаной, увасобіў зло і нянавісць. Сатана прывабіў да сябе і некаторых іншых анёлаў, якія таксама ператварыліся ў носьбітаў зла — д'яблаў. Бог аддаліў іх ад сябе ў апраметную, якая з таго часу стала цэнтрам цемры, жорсткасці і зла — усяго таго, што несумяшчальнае з Любоўю.

Чаму ж Бог адразу не знішчыў сатану і д'яблаў? Бо відавочна ж было, што высокі інтэлект сатаны будзе скіраваны на распаўсюджванне зла. Людзям не дадзена адказу на гэтае пытанне, але Бог адкрыў людзям, што час сатаны хутка прыйдзе.

Стварыўшы Сусвет і Зямлю, Бог стварыў і першых на Зямлі людзей — Адама і Еву — па вобразу і падабенству свайму. Гэта трэба разумець так, што Бог стварыў людзей не робатамі, запраграмаванымі рабіць толькі дабро, а свабоднымі істотамі, якія маглі выбіраць — слухацца ці не слухацца свайго Стваральніка. І пакуль яны не парушалі адзінай забароны Бога аб дрэве пазнання дабра і зла, яны нічога не ведалі аб існаванні зла, а таму не ведалі ні хвароб, ні старэння, ні смерці і былі шчаслівымі.

Але сатана імкнуўся павярнуць гісторыю чалавецтва на шлях зла, пакутаў і смерці. Ён хацеў, каб людзі пазналі зло, для чаго яму трэба было пераканаць людзей парушыць забарону Бога. Пад выглядам змея ён выклікаў у Евы зайздрослівае жаданне "быць як богі" і спакусу з'есці забаронены плод. І Ева скарыстала сваю свабоду выбару, паддаўшыся ўгаворам змея-сатаны, а потым сама ж спакусіла на гэта і Адама. Воля Бога была парушана, людзі пазналі зло і страцілі здольнасць утрымліваць свае целы ад хвароб, старэння і смерці.

Людзі пазналі зло і сталі карыстацца злом. Напрыклад, яны сталі перакладваць сваю віну на іншых. Адам абвінаваціў Еву, што гэта яна дала яму забаронены плод і ён з'еў. Але ж Адам меў здольнасць да іншага выбару — адмовіцца. Ева, у сваю чаргу, абвінаваціла змея, але ж і той не прымушаў яе, а толькі пераконваў, угаворваў. Магчымасці выбару ў Евы адабраць ён не мог.

Адам і Ева зрабілі свой не лепшы выбар, пазналі зло, якое прынесла ім старэнне і смерць, і гэта генетычна перадалося ўсім наступным пакаленням. Больш таго, у іх нашчадкаў зло разраслася. Каін, сын Адама і Евы, стаў першым на Зямлі забойцам, а яго ахвярай стаў родны брат Авель. Прычынай забойства была зайздрасць.

З развіццём чалавецтва зло набывала ўсё больш вытанчаныя формы, пераплятаючыся з дабром так, што чалавек часта не ў стане быў адрозніць дабро ад зла і рабіў зло, нават хочучы рабіць дабро.

Людзі расшчапілі атам, мяркуючы здабываць энергію атама на мірныя мэты. Але ў выніку была створаная атамная бомба. А мірныя АЭС, як паказаў Чарнобыль, яшчэ больш небяспечныя для чалавека, чым атамныя бомбы. Зло перавысіла дабро.

Людзі навучыліся замяняць органы цела чалавека, але гэта прывяло да гандлю чалавечымі органамі і да злачынстваў на гэтай глебе.

Развіццё хіміі прывяло да стварэння атрутных рэчываў, якія шматкроць могуць знішчыць усё чалавецтва. Мікрабіялогія стварыла магчымасць развязвання бактэрыялагічных войнаў.

Сатанінскія вынаходніцтвы ў навуцы і тэхніцы паставілі чалавецтва на мяжу самазнішчэння. Ва ўмовах актыўнага спакушальніцтва з боку сатаны генетычна грахоўны чалавек, часта не ўмеючы адрозніць дабро ад зла, пры засіллі зла робіць выбар больш просты і больш лёгкі для сябе. Але такі выбар амаль заўсёды ў бок зла. Няшмат хто з людзей утрымліваецца ад грахоўных спакусаў. Але тое, што такія ёсць, дае надзею ўсяму чалавецтву на выратаванне. Бо ўсё тут залежыць ад сваіх людзей, ад іх выбару. Каб вярнуцца да Бога, людзям (і кожнаму чалавеку паасобку) трэба перамагчы сваю грахоўную існасць, пакаяцца і адмовіцца ад зла.

Бог дапамагае ў гэтым сваёй спагадай і сваёй любоўю.

Грэх не можа быць беспакараным. Але пакаранне за грахі людскія прыняў на сябе сын Божы — Ісус Хрыстос.

Хрыстос не толькі прыняў на сябе кару за грахі людскія, але і паказаў людзям шлях да выратавання, да перамогі над злом. І калі б людзі выконвалі закон, дадзены Богам праз Майсея, каб яны жылі па Хрыстовым запаведзям, то зло на Зямлі знікла б адразу і назаўсёды. На шляху, паказаным Хрыстом, ні сатана, ні навакольны свет, ні ўласная грахоўная існасць не прымусяць чалавека рабіць злое. Гэта — шлях Праўды, шлях Святла, шлях Міру, Веры і Любові.

Калі ж чалавек сыходзіць з гэтага шляху, то ён перастае разумець сэнс жыцця і адчувае душэўную пустэчу. У спробах запоўніць гэтую пустэчу ён аддаецца ўцехам плоці, п'янству, наркаманіі, шукае шчасце ў разгульным жыцці, ва ўзбагачэнні, у імкненні да ўлады. Найбольш жорсткія натуры шукаюць задавальненне ў злачынствах. Але ні поўнага, ні пастаяннага задавальнення гэта ніколі не прыносіць.

Толькі глыбокая вера ў мудрасць Хрыста і здзяйсненне яго вучэння дазволяць вылечыць грамадства. Калі ў сэрцах людзей запануе любоў да Бога, да братоў сваіх, калі паводзінамі чалавека будзе кіраваць "залатое правіла": "рабі людзям тое, што ты хочаш, каб яны рабілі табе", тады не будзе падстаў для нянавісці, для жорсткасці, для войнаў.

Г.СКОБЕЛЕЎ,
кандыдат педагагічных навук, прафесар.

На границе тучи ходят хмуро... Впрочем, какая у нас восточная граница, видно на снимке: проходной двор. Спивая вместе с Черномырдиным пограничный столб прошлым летом, наш президент дал людям в зеленых фуражках наказ: никого не задерживайте. Откуда здесь шлагбаум?...



МАГІЛЁЎ: ДАЎНІНА І СУЧАСНАСЦЬ

Сёння адзначаецца Міжнародны Дзень помнікаў і гістарычных месцаў. Для нашай краіны, якая апошнія семдзесят гадоў ставілася да помнікаў выключна ідэалагічна, гэты дзень надзвычай важны. Ён —падстава для пераасэнсавання адносінаў, нашых і ўладаў, да таго, што ж вартае захавання і адраджэння з матэрыяльнага сведчання мінулых і нядаўніх часоў. З чым можна і трэба развітацца, каб не засмечваць душы новых пакаленняў жахлівымі ў культурным сэнсе і далёка не бясшкоднымі ў маральным "помнікавымі знакамі" нядаўняй таталітарнай сістэмы. Азірніцеся —яны ў нас на кожным кроку.

...Рэстаўрацыя і адраджэнне даражэй за нове будаўніцтва. Але ці можна і ці трэба эканоміць на рэстаўрацыі душы і маралі? Сёння мы пачынаем рубрыку, у якую запрашаем усіх, каму ёсць што сказаць на тэму: горад і мы. Што ведаем мы аб сваім горадзе, за што яго любім. Як захаваць і аднавіць у нас гістарычна і эстэтычна каштоўнае. Што з нядаўняга мінулага трэба, каб захаваць духоўнае здароўе людзей, убраць з гарадскога асяроддзя. Мы запрашаем да роздуму і абмеркавання. На іх падставе можна разлічваць на цывілізаванае вырашэнне праблемы. Горад — не выпадковы асяродак чалавечага прытулку. Ён — месца фізічнага і духоўнага прабывання чалавека на гэтым свеце.

Нельга эканоміць на Адраджэнні

Нягледзячы на страшэннае вынішчэнне ў Магілёве помнікаў мінулага ў савецкія часы, у горадзе яшчэ захаваліся будынкі — сведкі велічы і славы нашага роднага горада. Частка з іх, напрыклад, касцёл Св. Станіслава, за апошнія гады была адрэстаўравана, а другая частка знаходзіцца ў бядотным стане. Патрэбна тэрмінова ратаваць Фарны касцёл, Мікалаеўскую царкву, будынкі-помнікі грамадзянскай архітэктуры XVIII-XIX стст. па вул. Ленінскай, Першамайскай, Лазарэнкі (недарэчныя сённяшнія назвы гэтых вуліц — асобная тэма). Трэба адбудоўваць Ратушу, ратаваць Мураўёўскі сквер, замчышча. Між іх найважнейшае месца займае ўнікальны помнік архітэктуры XVIII ст. рэспубліканскага значэння —Магілёўскі архірэйскі палац, які патрабуе тэрміновай рэстаўрацыі і адновы. Аб ім — падрабязней.

Магілёўскі архірэйскі палац з'яўляецца помнікам архітэктуры позняга барока. Уваходзіў у архітэктурны ансамбль Магілёўскага Спаскага манастыра, разам з якім і будынкамі Магілёўскай духоўнай семінарыі (усё гэта знішчана) складаў адзіны горадабудаўнічы комплекс. У 1785-1795 гг. з'яўляўся рэзыдэнцыяй праваслаўнага архіепіскапа Свяціцеля Георгія Каніскага (па ініцыятыве якога і быў пабудаваны). Узведзены на архірэйскім двары, ён размяшчаўся ў глыбіні квартала на высокім беразе Дняпра, галоўным фасадам арыентаваны ў бок вуліцы Ветранай (сучасная Ленінская).

Гісторыя былога архірэйскага палаца альбо, як яго яшчэ прынята называць, палаца Каніскага непарыўна звязана з гісторыяй Магілёўскай праваслаўнай епархіі.

Барацьба паміж уніятамі і праваслаўнымі, казацкія паўстанні, а таксама ўскладненне адносін з Маскоўскай дзяржавай змусілі караля Уладзіслава IV і Варшаўскі канфедэратыўны сейм, каб зменшыць напружанасць у ВКЛ, прыняць 1 лістапада 1632 года наступнае рашэнне: "В Великом княжестве Литовском должен быть епископ Мстиславский от неуниатов тамошних обывателей... который имеет именоваться епископ Мстиславский неуниат, Оршанский и Могилевский, и жить ему в Могилевском Спаском монастыре". Такім чынам, у 1632 годзе ў Магілёве фактычна была ўтворана новая самастойная праваслаўная епархія.

У лютым 1774 г. імператрыца Кацярына II (каб замацаваць расейскую прысутнасць у Беларусі) выдаткавала на пабудову мураванага архірэйскага дома ў Магілёве 10 тыс. рублёў. На той час гэта былі вялікія грошы. Маюцца розныя меркаванні наконт дакладнай даты пабудовы палаца: 1762-1763 гг. ці 1762-1785 гг. Аднак найбольш верагодным здаецца, што будаўніцтва распачалося не раней 1770 г. і завяршылася прыблізна ў 1780 годзе.

На жаль, не маюцца ці пакуль не выяўлены ў архівах дакументы, якія б прама падцвярджалі або абвяргалі выснову, што аўтарам праекта на пабудову магілёўскага архірэйскага палаца з'яўляўся выбітны віленскі архітэктар Ян Крыштаф Глаўбіц (каля 1700-1767 гг.). Але лагічным ўяўляецца меркаванне, што Георгі Каніскі, які ў 1756 г. "...зговорил архитекта виленского..." на дабудову Спаскай царквы, скарыстаў магчымасць займець ад яго і праект на пабудову архірэйскага палаца. Параўнанне ацалелай выявы галоўнага фасада Спаскай царквы з галоўным фасадам палаца гаворыць на карысць гэтага меркавання. Я.Глаўбіца называюць аўтарам праекта палаца і польскія даследчыкі творчасці архітэктара.

Як жа выглядаў палац? Гэта мураваны трохпавярховы будынак, прамавугольны ў плане з сіметрычнымі двухпавярховымі рызалітамі па баках, накрыты высокім ламаным дахам. Галоўны фасад мае ўваход, які вылучаны арачным парталам з казыркам на металічных калонках. У інтэр'еры цэнтральнае месца займаў вестыбюль з трохмаршавай лесвіцай. На першым паверсе знаходзілася парадная зала для прыёмаў і службовыя пакоі. На другім — пакоі архіепіскапа: спальня, кабінет, бібліятэка. На трэцім — гаспадарчыя памяшканні.

Пасля кастрычніцкага перавароту 1917 г. некаторы час палац магілёўскіх архірэяў выкарыстоўваўся па свайму першапачатковаму прызначэнню. Але ў канцы 1918 г. у ім размесцілася магілёўская губернская надзвычайная камісія па барацьбе з контррэвалюцыяй (губчэка). Існавала тут да сакавіка 1919 г. Ёсць сведчанні, непадцверджаныя дакументальна, што ў скляпеннях палаца, падчас дзейнасці губчэка, было закатавана 18 чалавек. Ці рабіліся на той час якія-небудзь унутраныя перапланіроўкі дома, высветліць, на жаль, не ўдалося. Па звестках мясцовага краязнаўцы І.І.Філіповіча, у час вайны 1941-1945 гг. значна быў пашкоджаны толькі дах будынка.

З 1946 г. архірэйскі палац выкарыстоўваецца як звычайны жылы дом. З 1982 г. знаходзіцца ў аварыйным стане. Зараз гарадскімі ўладамі робіцца касметычны рамонт фасада. Але каб выратаваць унікальны будынак, трэба тэрмінова адсяліць астатніх жыхароў і зрабіць капітальную аднову і рэстаўрацыю. У будынку плануецца размясціць экспазіцыю музея гісторыі Магілёва. Сапраўды, нельга знайсці для музея лепшага месца. Вось толькі калі гэта станецца магчымым...

Ігар Пушкін,
дырэктар музея гісторыі Магілёва.



Здравствуйте. Мне нравится ваша газета. Вы не из тех подлиз, которые служат "Луке М". Спасибо вам за хорошие статьи! Я заметил также и вашу рубрику "На кухне у ТЫДНЁВІКА". Предлагаю два своих рецепта. Качура Д.Л.

Минтай под майонезом

Отварите филе рыбы (300 г) и 1 яйцо. Рыбу порежьте тонкими ломтиками, яйцо — кубиками. Перемешайте, добавьте соль, перец. Добавьте 2 ст. ложки сметаны и 2 ст. ложки майонеза. Сверху украсьте петрушкой и дольками лимона.

Каравай из черствого хлеба

Срежьте с булки или белого батона корку. Мякиш натрите на терке, положите в кастрюлю. Залейте горячим молоком. Дайте постоять, чтобы хлеб разбух. Затем массу разотрите и добавьте сахар. Можно добавить сливочного масла и яиц по вкусу.

Возьмите форму, смажьте ее маслом и обсыпьте сухарями. Поставьте в духовку. Готовый каравай можно посыпать сахарной пудрой.

Сделаем ближе завтрашний день

Когда вы держите в руках такую газету, как наша — негосударственную —знайте: её следующий номер выйдет только потому, что вы купили этот. Называется это рынком.

Мы ничего не имеем против такого положения вещей. Мы за честную конкуренцию, честные правила игры и честное соперничество на информационном поле. Когда этого нет — простая и правильная формула жизни искажается настолько, что вчерашние сторонники перемен предпочитают больше не афишировать своё подталкивание общества к рыночным отношениям, а романтики демократии становятся убежденными консерваторами.

Рыночных отношений у нас в стране пока нет. Есть спекуляции на этой теме и государственное вмешательство во всё. И есть, соответственно, нежелание и даже боязнь инвестировать проекты, не дающие немедленного "навара" (извините за "неэкономический", но понятный всем термин).

К таким проектам относятся и независимые средства информации. Те из них, что стремятся к созданию поля свободы и демократии, сопротивляются превращению человека в бездумного зомби, противостоят, едва ли не в одиночку, государственному наступлению на всё и вся.

Государственные средства информации и подкупленные "независимые" действуют как раз с обратной целью — и живут за это хорошо. А негосударственные, соответственно — плохо.

Кого должен поддержать в такой ситуации тот, кто также начал самостоятельную экономическую жизнь и хочет иметь гарантию, что она не прервется из-за того, что ревнивое и завистливое государство в обстановке общественного безразличия и даже одобрения решит окончательно покончить с "мальчиками на мерседесах" и "вшами" на государственном теле?! Ответ, на наш взгляд, очевиден.

Что будет отдачей такой помощи, что будет здесь "наваром"? Общественное просвещение и общественная защита интересов негосударственного сектора экономики, частной собственности и человеческой свободы. В наших условиях это пока поважнее непосредственных денег. Они вернутся, когда страна станет цивилизованной. Но делать её такой надо вместе...

А теперь — (оцените нашу откровенность, говорить правду — наш принцип) — редакция ТЫДНЁВИКА обращается к предпринимателям: **ГАЗЕТЕ НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ.** Вы окажете её, разместив свою рекламу на наших страницах. Мы рассчитываем и на сотрудничество с дальновидными и смелыми директорами государственного сектора. Реклама в обмен на правдивую информацию, честную аналитику и общественный резонанс — не самая высокая цена за суверенную и демократическую страну.

Конечно, по дороге к такой стране сама газета только маленький и, возможно, едва заметный ручеёк. Но кто знает, какой именно ручеёк переполняет собой тот бассейн, из которого устремляется на простор полноводная река.

Ждём и верим.

Телефон и адрес для предложений указаны в выходных данных газеты.

ТЫДНЁВІК.

Як часта мы адводзім вочы ад такіх сцэнаў і не хочам ведаць аб людзях, што апынуліся на ўзбочыне жыцця. А іх становіцца ўсё больш. І ад гэтага не адвярнуцца.

Старые анекдоты о главном

Многие из старых анекдотов замечательно подходят к нашему времени. (Оно, к слову, само по себе тоже исторический анекдот...). Мы будем периодически публиковать старые анекдоты, в которых вы, легко заменяя имена прежних персонажей на новые, получите, надеемся, дополнительное развлечение. А в других случаях и менять ничего не придется.

* * *

Пришел человек с работы. Включил телевизор, а там Брежнев выступает. Он — на другую программу, там —опять Брежнев. На третью —Брежнев! На четвертую — а там Андропов пальцем грозит:

— Я тебе пощелкаю.

* * *

Встречаются два приятеля.

— У тебя есть новый анекдот?

— Нету. А у тебя?

— Тоже нету.

— Вот, б...блин, правительство пошло.

* * *

Узнал секретарь райкома вечером, что днем в районе были иностранные журналисты, в колхозе "Путь Ильича". Вызвал машину — и срочно в колхоз. Влетел разгневанный в кабинет председателя:

— Ты что, так и так, не мог отделаться от них дипломатично? Ты что, показывал им свою ферму без крыши и ворот?! И завалившуюся на бок школу?

— Ну, да...

— Может, они в клуб заходили, где и пол прогнил, и лампочки ни одной?!

— Ну, да...

— Партбилет положишь! Ты понимаешь, что они про все это напишут?

— Да не расстраивайтесь вы так, Александр Григорьевич. Пусть клевещут...

Рэдактар Генадзь СУДНІК





Інфармацыйна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку за № 831.



Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..



АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030 г. Магілёў,
вул. Першамайская, 6-22.



ТЭЛЕФОНЫ:
31-04-15,
22-97-82

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.М.Свярдлова. Зак. 5. Тыраж 2100 асобнікаў. Кошт 2000 руб.